

**ATMINTINĖ ASMENIMS APIE PRANEŠĖJŲ APSAUGĄ BEI PRANEŠIMŲ TEIKIMO TVARKĄ
NEJGALIJŲŲ REIKALŲ DEPARTAMENTE PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO
MINISTERIJOS**

1	Kas yra pranešėjų apsauga?	Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme (toliau – Įstatymas) numatytas asmenų, siekiančių apginti viešąjį interesą ir pateikusių informaciją apie pažeidimą įstaigoje (toliau – Asmenys; žr. 6 p.) apsaugos mechanizmas. Jis nustato Asmenų teises ir pareigas, teisinės apsaugos pagrindus ir formas, apsaugos, skatinimo ir pagalbos Asmenims priemonės, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie viešojo intereso pažeidimus, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją, atskleidimą ir pažeidimus padariusių asmenų patraukimą atsakomybėn.
2	Dėl kokių pažeidimų galima teikti pranešimą?	Pagal Įstatymą informacija apie pažeidimus teikiama dėl: 1) pavojaus visuomenės saugumui ar sveikatai, asmens gyvybei ar sveikatai; 2) pavojaus aplinkai; 3) kliudymo arba neteisėto poveikio teisėsaugos institucijų atliekamiems tyrimams ar teismams vykdant teisingumą; 4) neteisėtos veiklos finansavimo; 5) neteisėto ar neskaidraus viešųjų lėšų ar turto naudojimo; 6) neteisėtu būdu įgyto turto; 7) padaryto pažeidimo padarinių slėpimo, trukdymo nustatyti padarinių mastą; 8) kitų Įstatyme numatytų pažeidimų.
3	Ar užtikrinamas pareiškėjo konfidencialumas?	Asmeniui, pateikusiam informaciją apie pažeidimą, bus taikomas konfidencialumas. Reikalavimas užtikrinti konfidencialumą netaikomas, kai: 1) to raštu prašo asmuo, pateikiantis arba pateikęs informaciją apie pažeidimą; 2) asmuo pateikia žinomai melagingą informaciją.
4	Kaip pranešėjas gali pateikti informaciją bendra tvarka?	Asmuo informaciją apie pažeidimą gali pateikti: 1) įstaigoje per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą (žr. 5 punktą); 2) kompetentingai institucijai (prokuratūrai) tiesiogiai; 3) viešai.
5	Kaip pranešti apie pažeidimą įstaigoje vidiniu kanalu?	1. Elektroniniu paštu <i>pranesk@socmin.lt</i> ; 2. Tiesiogiai Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyriui, adresu A. Vivulskio g. 13, Vilnius, 114 kab.
6	Kas gali pateikti informaciją apie pažeidimą?	Įstaigoje galimybė apie pažeidimą pranešti vidiniu kanalu yra užtikrinta bet kuriam

7	Kur galima sužinoti daugiau apie informacijos pateikimą, jos tyrimą, tvarkymą ir konfidencialumo užtikrinimą įstaigoje?	<p>asmeniui, kurį su įstaiga sieja ar siejo tarnybos, darbo santykiai (taip pat ir ikisutartiniai santykiai) arba sutartiniai santykiai (konsultavimo, rangos, subrangos, stažuotės, praktikos, savanoriškos veiklos savanorystės ir pan.), taip pat kitiems teisės aktuose numatytiems asmenims.</p> <p>Įstaigoje yra patvirtintas Informacijos apie pažeidimus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose teikimo ir pranešėjų apsaugos įgyvendinimo tvarkos aprašas (A1-348 Dėl Informacijos apie pažeidimus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje ... (e-tar.lt)), kuris reglamentuoja informacijos apie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose galimai rengiamus, daromus ar padarytus pažeidimus teikimo, informacijos apie pažeidimus priėmimo ministerijoje veikiančiu vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, jos vertinimo ir sprendimų priėmimo tvarką bei taikomas pranešėjų apsaugos priemones.</p>
8	Kas yra atsakingas už vidinio informacijos apie pažeidimus teikimo kanalo administravimą įstaigoje?	<p>Įstaigai suteikta teisė naudotis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, kurį ministerijoje administruoja paskirtas darbuotojas, asmenų grupė ar padalinys.</p>
9	Kokia atsakomybė gali kilti dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo?	<p>Asmeniui dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo neatsiranda jokia sutartinė ar deliktinė atsakomybė, taip pat atsakomybė dėl garbės ir orumo įžeidimo, dėl šmeižto, jeigu, įstatymo nustatyta tvarka teikdamas informaciją apie pažeidimą, jis pagrįstai manė, kad teikia teisingą informaciją. Asmuo už žalą, atsiradusią dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo, atsako tik tokiu atveju, jei įrodoma, kad asmuo negalėjo pagrįstai manyti, kad jo teikiama informacija yra teisinga. Žinomai melagingos informacijos, taip pat valstybės, tarnybos ar profesinę paslaptį sudarančios informacijos apie pažeidimą pateikimas nesuteikia asmeniui garantijų pagal Įstatymą. Žinomai melagingą informaciją pateikęs arba valstybės, tarnybos ar profesinę paslaptį atskleidęs asmuo atsako teisės aktų nustatyta tvarka.</p>

10	Kokios teisinės gynybos priemonės, kuriomis saugoma nuo neigiamo poveikio priemonių, taikomos?	Prieš asmenį nuo informacijos pateikimo dienos draudžiama imtis neigiamo poveikio priemonių (pvz., atleisti jį iš darbo, perkelti į žemesnes pareigas ar kitą darbo vietą, bauginti, priekabauti, diskriminuoti, grasinti susidoroti, apriboti karjeros galimybes, sumažinti darbo užmokestį, pakeisti darbo laiką, kelti abejones dėl kompetencijos, perduoti neigiamą informaciją apie jį tretiesiems asmenims, arba taikyti bet kokias kitas neigiamo poveikio priemones). Draudžiama daryti neigiamą poveikį ir asmens šeimoms nariams, giminiams, kolegoms, dirbantiems įstaigoje. Asmuo gali pranešti apie jam daromą neigiamą poveikį kompetentingai institucijai, kuri sprendžia klausimą dėl jo pripažinimo pranešėju. Asmuo ir jo šeimos nariai, giminiai, kolegos, dirbantys įstaigoje, dėl patiriamų neigiamo poveikio priemonių nulemtų padarinių gali kreiptis į teismą
----	--	---